

Publicatieblad

van de Europese Unie

C 62

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

52e jaargang

17 maart 2009

<u>Nummer</u>	Inhoud	Bladzijde
	I <i>Resoluties, aanbevelingen en adviezen</i>	
	ADVIEZEN	
	Raad	
2009/C 62/01	Advies van de Raad van 10 maart 2009 over het geactualiseerde convergentieprogramma van Bulgarije voor de periode 2008-2011	1
2009/C 62/02	Advies van de Raad van 10 maart 2009 over het geactualiseerde convergentieprogramma van de Tsjechische Republiek voor de periode 2008-2011	6
	II <i>Mededelingen</i>	
	MEDEDELINGEN VAN DE INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE	
	Commissie	
2009/C 62/03	Goedkeuring van de steunmaatregelen van de staten in het kader van de bepalingen van de artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag — Gevallen waartegen de Commissie geen bezwaar maakt ⁽¹⁾	11
2009/C 62/04	Besluit om geen bezwaar aan te tekenen tegen een aangemelde concentratie (Zaak COMP/M.5409 — Strabag/Kemna/Wellmann) ⁽¹⁾	15

NL

IV *Informatie*

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE UNIE

Raad

2009/C 62/05	Conclusies van de Raad van 27 november 2008 over een gemeenschappelijke werkstrategie en concrete maatregelen tegen cybercriminaliteit	16
--------------	--	----

Commissie

2009/C 62/06	Wisselkoersen van de euro	19
--------------	---------------------------------	----

V *Bekendmakingen*PROCEDURES IN VERBAND MET DE UITVOERING VAN DE GEMEENSCHAPPELIJKE
HANDELSPOLITIEK**Commissie**

2009/C 62/07	Bericht betreffende preferentiële overeenkomsten die voorzien in een diagonale cumulatie van de oorsprong tussen de EG, de Westelijke Balkanlanden en Turkije	20
--------------	---	----

PROCEDURES IN VERBAND MET DE UITVOERING VAN HET GEMEENSCHAPPELIJK
MEDEDINGINGSBELEID**Commissie**

2009/C 62/08	Voorafgaande aanmelding van een concentratie (Zaak COMP/M.5494 — Enel/Endesa) — Voor een vereenvoudigde procedure in aanmerking komende zaak ⁽¹⁾	22
--------------	---	----

ANDERE BESLUITEN

Commissie

2009/C 62/09	Aankondiging betreffende een verzoek uit hoofde van artikel 30 van Richtlijn 2004/17/EG — Termijnverlenging — Verzoek van een aanbestedende dienst	23
--------------	--	----

⁽¹⁾ Voor de EER relevante tekst

I

(Resoluties, aanbevelingen en adviezen)

ADVIEZEN

RAAD

ADVIES VAN DE RAAD

van 10 maart 2009

over het geactualiseerde convergentieprogramma van Bulgarije voor de periode 2008-2011

(2009/C 62/01)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad van 7 juli 1997 over versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid ⁽¹⁾, en met name op artikel 9, lid 3,

Gezien de aanbeveling van de Commissie,

Na raadpleging van het Economisch en Financieel Comité,

BRENGT HET VOLGENDE ADVIES UIT:

- (1) Op 10 maart 2009 heeft de Raad het geactualiseerde convergentieprogramma van Bulgarije voor de periode 2008-2011 behandeld ⁽²⁾.
- (2) In de afgelopen jaren heeft Bulgarije een krachtige economische groei van gemiddeld meer dan 6 % gekend, die gepaard ging met een toename van de macro-economische onevenwichtigheden, zoals een hoog extern tekort en een hoge inflatie. In het kader van de currency board werden de monetaire en kredietvoorwaarden in 2008 aangescherpt, terwijl het landenrisico hoger werd ingeschat en de reële wisselkoers van de munt verder steeg. Naarmate de gevolgen van de mondiale economische vertraging en de financiële crisis zich doen gelden, zal de bbp-groei naar verwachting sterk teruglopen en in 2009-2010 ruim onder het potentiële niveau blijven, zodat de belastingontvangsten onder druk komen te staan. Bulgarije staat dus voor de taak om de groei ondanks een ernstige en langdurige mondiale economische inzinking vast te houden en tegelijk de bestaande macro-economische onevenwichtigheden aan te pakken door een krap begrotings- en inkomensbeleid te blijven voeren. In verband daarmee is het krachtens het programma gevoerde beleid gericht op een vergroting van de economische veerkracht. Ondanks een uitgangspositie met een lage overheidsschuldquote en grote begrotingsoverschotten heeft de regering vanwege de hoge inflatie en het omvangrijke tekort op de lopende rekening geen begrotingsmaatregelen getroffen om de binnenlandse vraag te stimuleren. Op lange termijn wordt het land geconfronteerd met de noodzaak om de kwaliteit van de overheidsfinanciën te verbeteren gezien de snelle vergrijzing en de verslechtering van de demografische situatie.

⁽¹⁾ PB L 209 van 2.8.1997, blz. 1. Alle documenten waarnaar in deze tekst wordt verwezen, zijn te vinden op: http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ Op 23 december 2008 hebben de Bulgaarse autoriteiten een addendum bij het programma ingediend, met daarin een overzicht van de maatregelen om de economische terugval het hoofd te bieden. Het addendum bevat in vergelijking met het convergentieprogramma geen duidelijke wijzigingen in het budgettaire en het structurele beleid en de begrotingsprognoses zijn ongewijzigd gebleven.

- (3) Volgens het macro-economische scenario waarop het programma berust, zal de reële bbp-groei vertragen van 6,5 % in 2008 tot 4,7 % in 2009 en daarna weer herstellen tot gemiddeld 5,5 % gedurende de rest van de programmaperiode. Afgaande op de thans beschikbare informatie ⁽¹⁾ berust dit scenario voor 2009 en daarna op uitgesproken optimistische groeihipothesen. Er wordt namelijk uitgegaan van een hoge binnenlandse vraag, en met name van een sterke groei van de investeringen, en op een versnelling van de reële export gedurende de gehele programmaperiode, hetgeen niet strookt met de vertraging van de wereldhandel en de geringere instroom van buitenlandse directe investeringen. Omdat echter volgens het programma de invoer veel sterker zal groeien vanwege de ontwikkeling van de binnenlandse vraag, zal het externe tekort in de periode 2009-2011 slechts geleidelijk teruglopen. Omdat wordt uitgegaan van een minder sterke vertraging, is de inflatieprognose voor 2009 in het programma aan de hoge kant, waardoor de nominale convergentie beperkt blijft. De inflatievooruitzichten voor 2010 en 2011 lijken realistisch.
- (4) Voor 2008 wordt het begrotingsoverschot in de meest recente actualisering van het programma op 3 % van het bbp geraamd, waarmee de oorspronkelijke doelstelling zou worden gehaald. Dit is te danken aan een betere uitgangspositie (na correctie voor een onverwachte eenmalige schuldkwijtscheldingsmaatregel in 2007 in de orde van grootte van 3,5 % van het bbp). Ondanks de hoge inflatie en de duidelijke stijging van de invoer in 2008 zijn de ontvangsten uit indirecte belastingen 1,5 % van het bbp achtergebleven bij de oorspronkelijke ramingen. Na de invoering van een vast personenbelastingtarief van 10 % zijn de ontvangsten uit de directe belastingen 0,5 % van het bbp lager uitgevallen dan waarop in de actualisering van december 2007 werd gerekend. Aan de uitgavenzijde is de discipline gezien de extra sociale uitgaven en de extra uitgaven aan infrastructuur van in totaal zo'n 1,75 % van het bbp niet volledig volgehouden. Niettemin is de uitgavenquote dankzij de meevallende nominale bbp-groei lager uitgevallen dan het streefcijfer van het vorige programma.
- (5) De begrotingswet 2009 mikt op een overheidsoverschot van 3 % van het bbp. De wet bevat een aantal discretionaire maatregelen waarvan het effect op de begroting per saldo neutraal zal zijn. Aan de ontvangstenzijde staat tegenover de verlaging van de bijdrage aan het overheidspensioenfonds met 4 % een verhoging van de ziektekostenpremie met 2 % en een nominale verhoging van de gemiddelde minimuminkomensdrempel voor de berekening van de verplichte verzekering met gemiddeld 26,5 %. Aan de uitgavenzijde geven de primaire uitgaven een stijging te zien die hoofdzakelijk het gevolg is van hogere sociale uitkeringen en de hogere beloning van werknemers. Per 1 april en 1 juli worden de pensioenen in twee stappen met bijna 20 % verhoogd. De loonkosten van de overheid nemen met 10 % toe. Om de begrotingsdoelstellingen te halen, is overgegaan tot herinvoering van de norm dat de uitgaven (exclusief rentelasten en sociale overdrachten) bij tegenvallende ontvangsten worden beperkt tot 90 % van de in de begroting opgenomen bedragen. De begrotingswet 2009 voorziet in een nog sterkere verlaging van deze uitgaven als de geconsolideerde overheidsontvangsten zo sterk dalen dat een negatief begrotingssaldo ontstaat.
- (6) De begrotingsstrategie van het programma is erop gericht de middellangetermijndoelstelling (MTD) van een overschot van 1,5 % van het bbp in de gehele programmaperiode vast te houden. Tot en met 2011 komen het overheidssaldo en het primaire saldo in de huidige actualisering steeds uit op een surplus van respectievelijk 3 % en bijna 4 % van het bbp. Structureel (d.w.z. conjunctuurgezuiverd, ongerekend eenmalige en andere tijdelijke maatregelen) is er in de programmaperiode steeds sprake van een begrotingsoverschot van rond de 3,5 % van het bbp. Ondanks de toename van de negatieve output gap zal de onderliggende budgettaire beleidskoers naar verwachting op middellange termijn vrijwel neutraal blijven.
- (7) Er bestaat een fors risico dat de begrotingsresultaten lager uitvallen dan in het programma beoogd. Het voornaamste gevaar is gelegen in het onderliggende macro-economische scenario, dat berust op uitgesproken optimistische groeioprognoses voor 2009 en 2010. Aan de ontvangstenzijde zijn de risico's voor de overheidsfinanciën in 2009 en 2010 groter dan in voorgaande jaren, omdat mogelijk sprake zal zijn van een sterkere krimp en de economische groei vanwege de andere samenstelling ervan tot minder ontvangsten kan leiden. Gezien de verwachte economische terugval en de druk om de vraag te stimuleren door de uitgaven te verhogen, zal het zelfs met inachtneming van de 90 %-norm voor de uitvoering van de begroting niet gemakkelijk zijn om de uitgaven in 2009 in de hand te houden.
- (8) Aangezien het Comité voor de economische politiek (EPC)/de Commissie voor Bulgarije geen langetermijnprognoses van leeftijdsgelateerde uitgaven op basis van de gemeenschappelijke macro-economische hypothesen hebben opgesteld, is voor dit land, anders dan voor de 25 lidstaten die al eerder zijn toegetreden, geen degelijke en met andere landen vergelijkbare beoordeling van de gevolgen van de vergrijzing mogelijk. Dankzij de budgettaire situatie van 2008 met een groot structureel overschot kan de schuld in elk geval sterk worden teruggedrongen alvorens de langetermijngevolgen van de

⁽¹⁾ In de beoordeling wordt met name rekening gehouden met de prognoses van januari 2009 van de diensten van de Commissie, maar ook met andere informatie die sindsdien beschikbaar is gekomen.

vergrijzing voor de begroting worden aangepakt. Door de primaire overschotten op middellange termijn op een hoog niveau te houden, zouden de nu al geringe risico's voor de houdbaarheid van de overheidsfinanciën verder kunnen worden beperkt.

- (9) Het begrotingskader van Bulgarije heeft een zeer goede staat van dienst als het gaat om het halen van de begrotingsdoelstellingen, maar wel steeds in een situatie van uitbundige economische groei. In het recente verleden is het begrotingskader verbeterd dankzij een stroomlijning van de begrotingsprocedure en aanscherping van de rapportagevereisten en doordat de budgettaire risico's in de begrotingsstukken aan een uitgebreidere macro-economische analyse en beoordeling worden onderworpen. Niettemin is het kader alleen bindend in het eerste jaar van de begrotingsplanning van drie jaar en biedt het de regering bepaalde discretionaire bevoegdheden tot het doen van uitgaven, hetgeen de budgettaire transparantie en verantwoordingsplicht ondermijnt. Ondanks deze zwakke punten zijn in het programma, afgezien van het streven naar verdere vooruitgang op het gebied van prestatiegebonden budgettering, geen plannen opgenomen om het begrotingskader substantieel te wijzigen. Door herinvoering van de 90 %-norm in de begrotingswet 2009 moet de groei van de overheidsuitgaven worden beteugeld en daarmee de begrotingsdoelstelling worden gehaald. In de wet wordt echter niet duidelijk aangegeven hoe de norm moet worden toegepast, zodat de uitvoering van de begroting wellicht enige ruimte voor willekeur laat.
- (10) De Bulgaarse regering heeft geen concrete maatregelen getroffen om de financiële sector te stabiliseren. Om het vertrouwen in het bankwezen te vergroten, is evenwel de depositogarantie opgetrokken tot 100 000 BGN en heeft de regering het kapitaal van de Bulgaarse ontwikkelingsbank, die in handen is van de overheid, verhoogd om de financiering van het mkb te bevorderen.
- (11) Gezien de economische onevenwichtigheden is het begrotingsbeleid erop gericht het vertrouwen van de belegger te behouden en de macro-economische stabiliteit te handhaven. Daarom heeft de Bulgaarse regering conform het Europees economisch herstelplan van de Europese Raad van december geen kortetermijnstimuleringsmaatregelen getroffen om de economische vertraging tegen te gaan. In verband met de hervormingsagenda voor de middellange termijn en de landenspecifieke aanbevelingen die de Commissie op 28 januari 2009 in het kader van de Lissabonagenda voor groei en werkgelegenheid heeft gedaan, bevat het programma structurele maatregelen die de economische veerkracht moeten vergroten, zoals maatregelen om werkgelegenheid te behouden, de crisisbestendigheid van het bedrijfsleven te vergroten, de marktwerking te verbeteren, de commerciële banken zo nodig kapitaal te verschaffen, de kredietverlening aan het mkb op te voeren, de export te stimuleren en de absorptie van EU-middelen te verbeteren. Gezien de voornaamste beleidsdoelstellingen vormen deze maatregelen een goed getimede en adequate kortetermijnreactie. De actualisering bevat ook een reeks andere structurele hervormingsmaatregelen in het kader van de middellangetermijnstrategie om de kwaliteit en de houdbaarheid van de overheidsfinanciën te verbeteren, waartoe het de bedoeling is dat het pensioenstelsel wordt hervormd, de volgende stappen in de onderwijshervormingsstrategie worden gezet, waaronder verdere optimalisatie van het schoolnetwerk en verdere budgettaire verzelfstandiging van de scholen, en dat de onlangs vastgestelde strategie voor de gezondheidszorg ten uitvoer wordt gelegd.
- (12) Met het consolidatieprogramma van de Bulgaarse regering kunnen de omvangrijke externe en interne economische onevenwichtigheden worden ingedamd. Meer in het bijzonder voorziet het programma in een structurele consolidatie van 1 % van het bbp in de periode 2008-2011. Afgaande op de verandering van het structurele saldo is er in 2009 sprake van een restrictief begrotingsbeleid en blijft dit beleid in 2010 en 2011 min of meer neutraal. De programmadoelstelling om het conjunctuurgezuiverde overschot op 1,5 % van het bbp te houden, zou in de gehele programmaperiode gehaald worden.
- (13) Ten aanzien van de gegevens die volgens de gedragscode voor de Stabiliteits- en convergentieprogramma's moeten worden verstrekt, vertoont het programma enkele lacunes in de facultatieve gegevens ⁽¹⁾.

De algehele conclusie luidt dat met het programma wordt beoogd gedurende de gehele periode een solide begrotingssituatie vast te houden, aangezien er wordt gestreefd naar hoge overheidsoverschotten. De in reactie op de economische vertraging beoogde structurele maatregelen zijn erop gericht de groeiomogelijkheden van de economie te versterken, en stroken met het Europees economisch herstelplan. Het eventuele negatieve inkomenseffect van de onzekere economische situatie daargelaten, zou de begrotingsstrategie ertoe leiden dat het beoogde middellangetermijnoverschot van 1,5 % van het bbp in de programmaperiode wordt gehaald. Bulgarije staat dus voor de taak om de groei ondanks een diepe en langdurige mondiale economische inzinking vast te houden. Voorts moet het land krachtige maatregelen treffen om het omvangrijke externe tekort te corrigeren, onder andere door een strak begrotingsbeleid te blijven voeren en de loonstijgingen in de openbare sector in de hand te houden ontwikkeling. Voorts wordt het land geconfronteerd met de noodzaak om de kwaliteit van de overheidsfinanciën te verbeteren door de bestuurlijke capaciteit te versterken en meer vaart te zetten achter structurele hervormingen.

⁽¹⁾ Met name ontbreekt een aantal gegevens over de houdbaarheid op lange termijn.

Gezien bovenstaande beoordeling en ook gezien de noodzaak een duurzame convergentie te bewerkstelligen, wordt Bulgarije verzocht om:

- i) een strak begrotingsbeleid te blijven voeren en een solide begrotingssituatie te handhaven door de uitgavengroei in toom te houden, teneinde de bestaande externe onevenwichtigheden onder controle te houden en eventuele inkomstentegenvallers op te kunnen vangen;
- ii) de stijging van de lonen in de publieke sector in de hand te houden om te zorgen voor algehele loonmatiging en een verbetering van het concurrentievermogen;
- iii) de doelmatigheid van de overheidsuitgaven verder te vergroten, met name door volledig op programmabudgettering over te stappen en door de bestuurlijke capaciteit te versterken en door, met het oog op een hogere productiviteit, hervormingen op de arbeidsmarkt en de productenmarkt, in het onderwijs en in de gezondheidszorg door te voeren.

Vergelijking van de belangrijkste macro-economische en budgettaire prognoses

		2007	2008	2009	2010	2011
Reëel bbp (verandering in %)	CP dec 2008	6,2	6,5	4,7	5,2	5,8
	COM jan 2009	6,2	6,4	1,8	2,5	n.b.
	CP dec 2007	6,4	6,4	6,8	6,9	n.b.
HICP-inflatie (%)	CP dec 2008	7,6	12,4	6,7	4,7	4,0
	COM jan 2009	7,6	12,0	5,4	4,8	n.b.
	CP dec 2007	7,2	6,9	4,4	3,7	n.b.
Output gap ⁽¹⁾ (% van het potentiële bbp)	CP dec 2008	1,5	1,1	- 0,7	- 1,8	- 1,4
	COM jan 2009 ⁽²⁾	2,7	3,0	- 0,3	- 2,3	n.b.
	CP dec 2007	0,7	- 0,1	- 0,6	n.b.	n.b.
Netto financieringsoverschot/ tekort t.o.v. het buitenland (% van het bbp)	CP dec 2008 ⁽³⁾	- 20,6	- 22,9	- 20,7	- 18,4	- 16,6
	COM jan 2009	- 21,3	- 23,3	- 19,1	- 17,6	n.b.
	CP dec 2007	- 19,9	- 20,7	- 19,5	- 18,6	n.b.
Overheidsontvangsten (% van het bbp)	CP dec 2008	41,6	41,3	43,4	43,4	43,7
	COM jan 2009	41,6	41,4	40,8	40,9	n.b.
	CP dec 2007	42,2	43,7	43,9	43,9	n.b.
Overheidsuitgaven (% van het bbp)	CP dec 2008	41,5	38,3	40,4	40,4	40,7
	COM jan 2009	41,5	38,2	38,8	38,9	n.b.
	CP dec 2007	39,1	40,7	40,9	41,0	n.b.
Overheidssaldo (% van het bbp)	CP dec 2008	0,1	3,0	3,0	3,0	3,0
	COM jan 2009	0,1	3,2	2,0	2,0	n.b.
	CP dec 2007	3,1	3,0	3,0	3,0	n.b.

		2007	2008	2009	2010	2011
Primair saldo (% van het bbp)	CP dec 2008	1,1	3,9	3,9	3,9	3,9
	COM jan 2009	1,1	4,1	2,8	2,7	n.b.
	CP dec 2007	4,3	4,0	4,0	4,0	n.b.
Conjunctuurgezuiverd saldo ⁽¹⁾ (% van het bbp)	CP dec 2008	- 0,4	2,6	3,2	3,6	3,5
	COM jan 2009	- 0,8	2,2	2,1	2,8	n.b.
	CP dec 2007	2,8	3,1	3,3	n.b.	n.b.
Structureel saldo ⁽⁴⁾ (% van het bbp)	CP dec 2008	2,9	2,6	3,2	3,6	3,5
	COM jan 2009	2,5	2,2	2,1	2,8	n.b.
	CP dec 2007	2,9	3,1	3,3	n.b.	n.b.
Bruto overheidsschuld (% van het bbp) ⁽²⁾	CP dec 2008	18,2	15,4	15,4	15,3	15,2
	COM jan 2009	18,2	13,8	12,2	10,7	n.b.
	CP dec 2007	19,8	18,3	17,4	16,9	n.b.

Noten:

- (¹) In de programma's vermelde output gaps en conjunctuurgezuiverde saldi, zoals herberekend door de diensten van de Commissie op basis van de in de programma's voorkomende informatie.
- (²) Op basis van een geraamde potentiële groei van achtereenvolgens 5,0 %, 6,3 %, 6,0 % en 6,0 % in de periode 2007-2010.
- (³) Vanwege een saldodiscrepancie in de rubriek goederen en diensten wijkt de netto financieringspositie van 2007, zoals vermeld in de huidige actualisering van het programma, af van de tussentijdse prognoses van januari 2009 van de diensten van de Commissie.
- (⁴) Conjunctuurgezuiverd saldo, ongerekend eenmalige en andere tijdelijke maatregelen. De in de programma's vermelde conjunctuurgezuiverde saldi zijn door de diensten van de Commissie herberekend op basis van de in de programma's voorkomende informatie. Het meest recente programma bevat geen informatie over eenmalige en andere tijdelijke maatregelen. Volgens de tussentijdse prognoses van januari 2009 van de diensten van de Commissie zijn zij goed voor 3,3 % van het bbp (uitgavenzijde) in 2007.
- (⁵) Dat de schuldquotes, zoals voorspeld in het programma, afwijken van de tussentijdse prognoses van januari 2009 van de diensten van de Commissie, is vrijwel uitsluitend toe te schrijven aan het feit dat op een sterkere opbouw van financiële activa wordt gerekend dan de diensten van de Commissie, die uitgaan van ongewijzigd beleid.

Bronnen:

Convergentieprogramma (CP); tussentijdse prognoses van januari 2009 van de diensten van de Commissie (COM); berekeningen van de diensten van de Commissie.

ADVIES VAN DE RAAD**van 10 maart 2009****over het geactualiseerde convergentieprogramma van de Tsjechische Republiek voor de periode 2008-2011**

(2009/C 62/02)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gelet op het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap,

Gelet op Verordening (EG) nr. 1466/97 van de Raad van 7 juli 1997 over versterking van het toezicht op begrotingssituaties en het toezicht op en de coördinatie van het economisch beleid ⁽¹⁾, en met name op artikel 9, lid 3,

Gezien de aanbeveling van de Commissie,

Na raadpleging van het Economisch en Financieel Comité,

BRENGT HET VOLGENDE ADVIES UIT:

- (1) Op 10 maart 2009 heeft de Raad het geactualiseerde convergentieprogramma van Tsjechië voor de periode 2008-2011 behandeld. De Raad merkt op dat het in november 2008 ingediende programma en ook het in december 2008 toegestuurde addendum te optimistisch lijken in het licht van de ongunstige macro-economische ontwikkelingen. Voorts neemt de Raad er nota van dat er op 16 februari 2009 een tweede stimuleringspakket is aangekondigd, dat niet in deze beoordeling is meegenomen.
- (2) De Tsjechische economie vertoonde in 2008 na drie jaar snelle expansie een meer gematigde groei, die in 2009 verder zal afnemen. De als gevolg van de mondiale financiële en economische crisis afnemende externe vraag zal een belangrijke rem zetten op de exportgroei van de zeer open Tsjechische economie. Bovendien zwakt de binnenlandse vraag, vooral de investeringen, af door een daling van de buitenlandse directe investeringen, door de strenge kredietvoorwaarden en door een afname van het vertrouwen bij ondernemers en consumenten. In reactie op de economische neergang heeft de regering in de begroting voor 2009 een fiscaal stimuleringspakket opgenomen dat een scala aan inkomsten- en uitgavenmaatregelen bevat. Deze zijn gericht op stimulering van de binnenlandse vraag en steunverlening om ondernemingen door de recessie te helpen. Vanaf 2010 zou de economie zich geleidelijk moeten gaan herstellen naarmate ook de verwachte verbetering van het externe klimaat optreedt. Het is echter niet waarschijnlijk dat de groei terugkeert naar de hoge percentages van voor de crisis. Dit kan een negatieve weerslag hebben op de overheidsfinanciën, die de laatste jaren hebben geprofiteerd van een krachtige inkomstengroei maar ondanks een betrekkelijk gering overheidstekort en een lage overheidsschuld zorgwekkend blijven gezien de risico's voor hun langetermijnhoudbaarheid als gevolg van een snel vergrijzende bevolking. De Tsjechische centrale bank versoepelde het monetair beleid in de tweede helft van 2008 met opeenvolgende renteverlagingen (van 3,75 % in juli 2008 tot 2,25 % in december 2008). De nominale effectieve wisselkoers van de Tsjechische kroon steeg marginaal (met 1,3 %) in de loop van 2008.
- (3) Het macro-economische scenario dat aan het programma ten grondslag ligt, voorspelt een afname van de reële bbp-groei van 4,4 % in 2008 naar 3,7 % in 2009, die zich daarna herstelt tot gemiddeld 4,8 % gedurende de resterende programmaperiode. Afgezet tegen de thans beschikbare informatie ⁽²⁾ lijkt dit scenario uit te gaan van uitgesproken optimistische groeiaannames voor 2009 en 2010 en van optimistische aannames in de jaren daarna; dit moet evenwel worden gezien in het licht van de afsluitdatum van het programma (1 oktober 2008) en de majeure economische ontwikkelingen die zich sindsdien hebben voorgedaan.

Vooral gezien de economische vooruitzichten voor de belangrijkste handelspartners van Tsjechië, die de afgelopen maanden in hoog tempo verslechterd zijn, zal de export naar verwacht veel fors afnemen en zich langzamer herstellen dan in het programma wordt voorzien. Bovendien berust het verhoopde snelle herstel van de economie op de veronderstelling dat de potentiële groei niet wordt beïnvloed door de crisis, hetgeen niet zeer waarschijnlijk lijkt gezien de verwachte afname van de investeringsgroei en dan vooral van de buitenlandse directe investeringen. De inflatieramingen in het programma lijken realistisch.

⁽¹⁾ PB L 209 van 2.8.1997, blz. 1. Alle documenten waarnaar in deze tekst wordt verwezen, zijn te vinden op: http://ec.europa.eu/economy_finance/about/activities/sgp/main_en.htm

⁽²⁾ Bij de beoordeling wordt met name rekening gehouden met de prognoses van januari 2009 van de diensten van de Commissie, maar ook met andere informatie die sindsdien beschikbaar is gekomen.

- (4) Voor 2008 wordt het overheidstekort in de tussentijdse prognoses van januari 2009 van de Commissiediensten geraamd op 1,2 % van het bbp, tegen een doelstelling van 2,9 % van het bbp in de vorige actualisering van het convergentieprogramma. De onverwacht goede uitkomst is voor een groot deel te danken aan een betere uitgangspositie in 2007 en het eerdere hervormingspakket van de regering. Dit is deels ongedaan gemaakt door de minder gunstige ontwikkelingen in 2008. Terwijl de uitgavengroei min of meer volgens plan verliep, bleef de inkomstengroei iets achter bij het streefcijfer. De toename van de btw-opbrengst was geringer dan verwacht als gevolg van de lager uitgevallen consumentenbestedingen, die het effect van de in 2008 doorgevoerde verhoging van het lage btw-tarief teniet hebben gedaan; daarentegen bleven de directe belastingen dichterbij de overheidsprognoses doordat de arbeidsmarkt stabiel bleef.
- (5) Het streefcijfer voor het overheidssaldo in 2009 is - 1,6 % van het bbp, tegenover de geraamde - 2,5 % van het bbp in de tussentijdse prognoses van de Commissiediensten. Het geschatte netto-effect op het begrotingssaldo van discretionaire maatregelen die zijn genomen in het kader van het fiscale stimuleringspakket en die de uitgaven en inkomsten grofweg in gelijke mate beïnvloeden, is circa 1 % van het bbp. Deze maatregelen doen af aan het oorspronkelijk restrictiever beleid in het convergentieprogramma. Dit impliceert een lichte expansie van circa 0,25 % van het bbp, conform de tussentijdse prognoses van de Commissiediensten. Het effect van automatische stabilisatoren op de verslechtering van het begrotingssaldo wordt geschat op circa 0,5 % van het bbp.
- (6) Het programma gaat ervan uit dat de MTD, een structureel tekort van - 1 % van het bbp (structureel wil zeggen conjunctuurgezuiverd, ongerekend eenmalige en andere tijdelijke maatregelen), in 2012, dus niet in de programmaperiode, wordt gehaald. Zowel het nominale als het structurele saldo zouden volgens het programma na 2009 verbeteren door besparingen op de uitgaven, en met name door de geraamde daling van het intermediair verbruik en de beloning van werknemers met 0,5 % van het bbp per jaar in de periode 2009-2011.
- (7) De begrotingsresultaten zijn onderhevig aan neerwaartse risico's. Het macro-economische scenario waarop de begrotingsdoelen zijn gebaseerd, lijkt uitgesproken optimistisch. Een jaarlijkse verlaging van het intermediair verbruik en de beloning van werknemers met meer dan 0,5 procentpunt van het bbp kan zonder belangrijke doelmatigheidsverhogende maatregelen risico's meebrengen voor de algehele kwaliteit van de overheidsdiensten. Bij de voorziene daling van de uitgaven voor sociale uitkeringen lijkt geen rekening te zijn gehouden met de vermoedelijke stijging van de werkloosheidsuitkeringen als gevolg van de verwachte verslechtering van de arbeidsmarkt. Bovendien worden de belastingverlagingen in het fiscale stimuleringsplan wellicht niet gecompenseerd door toekomstige besparingen. De uitgavendoelstellingen in het programma zijn gebaseerd op maxima in het uitgavenkader voor de middellange termijn, die in het verleden evenwel zijn overschreden. Ook de inkomsten zouden door de economische neergang kunnen tegenvallen, hoewel de inkomstenaannames in het programma aan de voorzichtige kant lijken.
- (8) De langetermijnweerslag van de vergrijzing op de begroting ligt boven het EU-gemiddelde volgens de prognoses van 2005, die op de gemeenschappelijke methodiek gebaseerd zijn; Voor de Tsjechische Republiek wordt het risico voor de langetermijnhoudbaarheid van de openbare financiën dan ook hoog ingeschat. De eerste fase van de hervormingen in het pensioenstelsel en de gezondheidszorg is afgerond waardoor de uitgaven zullen dalen; op beide gebieden is echter behoefte aan verdere stappen conform de beginselen kansgelijkheid, toegankelijkheid en houdbaarheid. De begrotingssituatie in 2008, als geraamd in het programma, is weliswaar duidelijk verbeterd, maar de verbetering is eerder te danken aan een betere uitgangspositie in 2007 dan aan discretionaire maatregelen en de gevolgen van de vergrijzing zullen zich derhalve onverminderd doen gevoelen. Primaire overschotten op de middellange termijn en verdere structurele maatregelen tot bijsturing van de leeftijdgerelateerde uitgaven zouden leiden tot minder grote risico's voor de langetermijnhoudbaarheid van de overheidsfinanciën.
- (9) In 2004 heeft Tsjechië een begrotingskader voor de middellange termijn ingevoerd waarin voor een periode van drie jaar jaarlijkse doelen voor de staatsbegroting zijn vastgesteld. De doelen zijn gebaseerd op nominale uitgavenmaxima en geraamde inkomsten, berekend aan de hand van de groeiprognoses voor het bbp. Sinds de invoering van het begrotingskader voor de middellange termijn zijn de oorspronkelijke uitgavenmaxima overschreden door hogere discretionaire en uiteindelijke uitgaven. In 2006 en 2007 overtroffen de uiteindelijke uitgaven de oorspronkelijke maxima met gemiddeld 7 %. Tsjechië is van plan verschillende wijzigingen door te voeren die zijn gericht op een verbetering van het begrotingsbeheer en de belastinginning. Sinds januari 2009 is het resultaat- en doelgericht begroten ingevoerd. Vanaf januari 2010 zal het belastingstelsel verder geïntegreerd en vereenvoudigd zijn en wordt het werk van de schatkist vergemakkelijkt door de modernisering van de administratieve ondersteuning, waarvoor sinds 2008 aanbestedingen lopen. Deze maatregelen zullen leiden tot een betere uitvoering van de begroting. Om de hand te houden aan de uitgavenmaxima, zijn evenwel nog verdere discretionaire maatregelen nodig.

- (10) In reactie op de financiële crisis heeft Tsjechië een aantal maatregelen genomen, waaronder kapitaalverhogingen voor de Tsjechische exportbank, de maatschappij voor exportkredietgarantie en -verzekering en de Tsjechisch-Moravische garantie- en ontwikkelingsbank ten belope van 2 miljard CZK. De kapitaalversterking voor deze instellingen zal gunstig uitvallen voor exporterende ondernemingen, vooral in het midden- en kleinbedrijf. Daarnaast is de dekking van het depositogarantiestelsel opgetrokken tot 50 000 EUR.
- (11) Conform het in december 2008 door de Europese Raad goedgekeurde Europees economisch herstelplan heeft Tsjechië een herstelplan met stimuleringsmaatregelen aangenomen. Ingebed in een al met al enigszins expansiegericht begrotingsbeleid vormen deze maatregelen een adequate reactie op de macro-economische begrotingssituatie, aangezien de met de snelle vergrijzing samenhangende risico's voor de langetermijnhoudbaarheid een bredere consolidatie-inspanning wenselijk maken. De door de Tsjechische autoriteiten genomen stimuleringsmaatregelen kunnen worden aangemerkt als zijnde in overeenstemming met het Europees economisch herstelplan aangezien ze goed getimed en doelgericht zijn.

De verlaging van de werknemerspremies voor de sociale zekerheid met 1,5 procentpunt, die evenwel niet makkelijk terug te draaien is, helpt het besteedbaar inkomen van huishoudens op peil te houden. Deze maatregel zal bovendien een structureel effect op de arbeidsmarkt hebben doordat het aanbod wordt verhoogd en er een neerwaartse druk op de brutolonen ontstaat. Daarnaast zal het besluit om in het kader van het staatsfonds voor vervoersinfrastructuur in de aanleg en modernisering van infrastructuur te investeren, waarschijnlijk helpen de werkgelegenheid en de totale vraag op peil te houden. Deze maatregelen passen in de hervormingsagenda voor de middellange termijn en de landenspecifieke aanbevelingen die de Commissie op 28 januari 2009 heeft gedaan in het kader van de Lissabonstrategie voor groei en werkgelegenheid. Nu de economische vooruitzichten verslechterd zijn, heeft de regering op 16 februari 2009 een tweede pakket maatregelen aangekondigd.

- (12) De beoogde begrotingskoers is in 2009 volgens de tussentijdse prognoses van januari 2009 van de diensten van de Commissie licht expansief. Dit wordt deels veroorzaakt door een uitzonderlijke verhoging van de salarissen in de overheidssector. Het structurele saldo verbetert na 2009 voornamelijk dankzij de uitgavenbeperking. Daar de macro-economische aannames in het programma aan de optimistische kant zijn, kan het moeilijk worden de begrotingsdoelen zonder nadere maatregelen en concrete acties ter ondersteuning van de beoogde uitgavenverminderingen te bereiken.
- (13) Wat de in de gedragscode voor stabiliteits- en convergentieprogramma's gespecificeerde gegevensvereisten betreft, bevat het programma alle verplichte en de meeste facultatieve gegevens ⁽¹⁾.

De algehele conclusie luidt dat Tsjechië de afgelopen jaren een betrekkelijk laag overheidstekort heeft gekend. Ook lag de schuldquote met minder dan 30 % van het bbp duidelijk onder de referentiewaarde van 60 %. De mede dankzij de stimuleringsmaatregelen licht expansieve koers lijkt aangewezen in een krimpemde economie en strookt met het Europees economisch herstelplan, maar zal gevolgen hebben voor de overheidsfinanciën. Bovendien zijn aan de begrotingsprognoses risico's verbonden, vooral gezien de optimistische groeiaannames, het gebrek aan concrete maatregelen om de geplande uitgavenverlaging per 2009 te ondersteunen, alsook gezien het feit dat de in het begrotingskader voor de middellange termijn vastgestelde uitgavenmaxima plegen te worden overschreden. De snelle vergrijzing maakt dat er twijfel blijft bestaan over de houdbaarheid van de begroting op lange termijn. Die risico's houden al met al in dat begrotingsconsolidatie voor de middellange termijn en volgehouden structurele hervormingen noodzakelijk blijven.

Gezien het bovenstaande en ook gezien de noodzaak om een duurzame convergentie te realiseren, wordt Tsjechië verzocht:

- i) uitvoering te geven aan de begrotingsplannen voor 2009, inclusief de stimuleringsmaatregelen, conform het Europees economisch herstelplan en in het kader van het stabiliteits- en groeipact;
- ii) in 2010 en volgende jaren te zorgen voor een aanzienlijke mate van structurele consolidatie richting de MTD en de begrotingsstrategie te flankeren met specifieke uitgavenbeperkende maatregelen voor de periode 2010-2011;
- iii) gezien de geraamde stijging van de leeftijdgerelateerde uitgaven door te gaan met de noodzakelijke hervormingen in het pensioenstelsel en de gezondheidszorg om de langetermijnhoudbaarheid van de overheidsfinanciën te verbeteren.

⁽¹⁾ Met name ontbreken de COFOG-gegevens voor 2011 en de gegevens over liquide financiële activa en de netto financiële schuld ten aanzien van de overheidsschuld. Daardoor wordt een objectieve beoordeling bemoeilijkt.

Vergelijking van de belangrijkste macro-economische en budgettaire prognoses

		2007	2008	2009	2010	2011
Reëel bbp (verandering in %)	CP nov 2008	6,6	4,4	3,7	4,4	5,2
	COM jan 2009	6,0	4,2	1,7	2,3	n.b.
	CP nov 2007	5,9	5,0	5,1	5,3	n.b.
HICP-inflatie (%)	CP nov 2008	3,0	6,4	2,9	3,0	2,5
	COM jan 2009	3,0	6,3	2,6	2,3	n.b.
	CP nov 2007	2,4	3,9	2,3	2,1	n.b.
Output gap ⁽¹⁾ (% van het potentiële bbp)	CP nov 2008	2,7	1,9	0,4	- 0,4	- 0,2
	COM jan 2009 ⁽²⁾	3,7	3,4	0,7	- 1,1	n.b.
	CP nov 2007	1,8	1,4	0,7	0,5	n.b.
Netto financieringsoverschot/-tekort t.o.v. het buitenland (% van het bbp)	CP nov 2008	- 0,8	- 1,0	- 0,5	0,4	1,2
	COM jan 2009	- 0,8	- 0,3	- 0,8	- 1,1	n.b.
	CP nov 2007	- 2,4	- 1,6	- 0,4	1,5	n.b.
Overheidsontvangsten (% van het bbp)	CP nov 2008	41,7	41,0	40,6	39,6	39,0
	COM jan 2009	41,6	40,7	40,7	41,1	n.b.
	CP nov 2007	39,8	39,5	38,1	37,1	n.b.
Overheidsuitgaven (% van het bbp)	CP nov 2008	42,6	42,2	42,2	41,1	40,2
	COM jan 2009	42,6	42,0	43,2	43,4	n.b.
	CP nov 2007	43,3	42,4	40,7	39,4	n.b.
Overheidssaldo (% van het bbp)	CP nov 2008	- 1,0	- 1,2	- 1,6	- 1,5	- 1,2
	COM jan 2009	- 1,0	- 1,2	- 2,5	- 2,3	n.b.
	CP nov 2007	- 3,4	- 2,9	- 2,6	- 2,3	n.b.
Primair saldo (% van het bbp)	CP nov 2008	0,2	0,0	- 0,3	- 0,4	- 0,1
	COM jan 2009	0,2	0,0	- 1,3	- 1,1	n.b.
	CP nov 2007	- 2,3	- 1,7	- 1,3	- 1,1	n.b.

		2007	2008	2009	2010	2011
Conjunctuurgezuiverd saldo ⁽¹⁾ (% van het bbp)	CP nov 2008	- 2,0	- 2,0	- 1,7	- 1,4	- 1,1
	COM jan 2009	- 2,3	- 2,4	- 2,8	- 1,9	n.b.
	CP nov 2007	- 4,1	- 3,4	- 2,8	- 2,5	n.b.
Structureel saldo ⁽²⁾ (% van het bbp)	CP nov 2008	- 1,7	- 1,9	- 1,7	- 1,3	- 1,1
	COM jan 2009	- 2,1	- 2,4	- 2,8	- 1,9	n.b.
	CP nov 2007	- 4,1	- 3,4	- 2,8	- 2,5	n.b.
Bruto overheidsschuld (% van het bbp)	CP nov 2008	28,9	28,8	27,9	26,8	25,5
	COM jan 2009	28,9	27,9	29,4	30,6	n.b.
	CP nov 2007	30,4	30,3	30,2	30,0	n.b.

Noten:

- (1) In de programma's vermelde output gaps en conjunctuurgezuiverde saldi, zoals herberekend door de diensten van de Commissie op basis van de in de programma's voorkomende informatie.
- (2) Op basis van een geraamde potentiële groei van achtereenvolgens 4,5 %, 4,5 %, 4,4 % en 4,2 % in de periode 2007-2010.
- (3) Conjunctuurgezuiverd saldo, ongerekend eenmalige en andere tijdelijke maatregelen. De eenmalige en andere tijdelijke maatregelen vertegenwoordigen volgens het meest recente programma 0,1 % van het bbp in 2008, maar zijn in de tussentijdse prognoses van januari 2009 van de diensten van de Commissie ondergebracht in de normale uitgavenrubrieken omdat het gaat om geringe, telkens terugkerende overheidsuitgaven.

Bronnen:

Convergentieprogramma (CP); tussentijdse prognoses van januari 2009 van de diensten van de Commissie (COM); berekeningen van de diensten van de Commissie.

II

(Mededelingen)

MEDEDELINGEN VAN DE INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE EUROPESE
UNIE

COMMISSIE

**Goedkeuring van de steunmaatregelen van de staten in het kader van de bepalingen van de
artikelen 87 en 88 van het EG-Verdrag****Gevallen waartegen de Commissie geen bezwaar maakt**

(Voor de EER relevante tekst)

(2009/C 62/03)

Datum waarop het besluit is genomen	27.2.2009
Nummer van de steunmaatregel	N 23/08
Lidstaat	Frankrijk
Regio	—
Benaming van de steunregeling en/of naam van de begunstigde	Régime temporaire relatif aux aides sous forme de garanties
Rechtsgrondslag	Article 20 de la constitution du 4 octobre 1958; articles L. 2251-1, L. 3231-1, L. 4211-1, L. 2252-1, L. 3231-4, L. 4253-1, L. 5111-4, L. 2253-7, L. 3231-7, L. 4253-3 et L. 4211-1 du code général des collectivités territoriales; circulaire du ministre de l'intérieur du 3 juillet 2006 sur la mise en œuvre de la loi du 13 août 2004 relative aux libertés et responsabilités locales en ce qui concerne les interventions économiques des collectivités territoriales et de leurs groupements et ses annexes; circulaire du Premier ministre du 26 janvier 2006 rappelant la réglementation communautaire de la concurrence applicable aux aides publiques aux entreprises; circulaires DIACT du 30 novembre 2007 et du 24 décembre 2008 relatives à l'application de la réglementation des aides publiques aux entreprises
Type maatregel	Steunregeling
Doelstelling	Opheffing van een ernstige verstoring van de economie
Vorm van de steun	—
Begrotingsmiddelen	—
Maximale steunintensiteit	—
Looptijd	Tot 31.12.2010
Economische sectoren	Alle sectoren

Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	—
Andere informatie	—

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/

Datum waarop het besluit is genomen	18.12.2008
Nummer van de steunmaatregel	N 344/08
Lidstaat	Nederland
Regio	Groot Amsterdam
Benaming van de steunregeling en/of naam van de begunstigde	Life Sciences Fund Amsterdam BV i.o.
Rechtsgrondslag	Gemeentewet (artikel 160), Provinciewet (artikel 158), Fund and Management Agreement — Life Sciences Fund Amsterdam B.V.
Type maatregel	Steunregeling
Doelstelling	Risicokapitaal, onderzoek en ontwikkeling, kleine- en middelgrote ondernemingen
Vorm van de steun	Risicokapitaal
Begrotingsmiddelen	Totaal van de voorziene steun: 7 mln EUR
Maximale steunintensiteit	—
Looptijd	Tot 14.12.2019
Economische sectoren	Beperkt tot de be- en verwerkende industrie
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	Gemeente Amsterdam Amstel 1 Postbus 202 1000 AE, Amsterdam NEDERLAND
Andere informatie	—

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/

Datum waarop het besluit is genomen	11.2.2009
Nummer van de steunmaatregel	N 426/08
Lidstaat	Letland
Regio	87(3)(a)

Benaming van de steunregeling en/of naam van de begunstigde	Pasakumi centralizetas siltumapgades sistemu efektivitates paaugstinašanai
Rechtsgrondslag	Darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājums (576.-581. rindkopa); Eiropas Savienības strukturfondū un Kohēzijas fonda vadības likums (Publicēts: „Latvijas Vestnesis” 33 (3609) 23.02.2007); Ministru kabineta noteikumu „Noteikumi par darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.5.2.1. aktivitāti „Pasakumi centralizetas siltumapgades sistemu efektivitates paaugstinašanai” projekts
Type maatregel	Steunregeling
Doelstelling	Regionale ontwikkeling
Vorm van de steun	Directe subsidie
Begrotingsmiddelen	Totaal van de voorziene steun: 42,32 mln LVL
Maximale steunintensiteit	50 %
Looptijd	Tot 31.12.2013
Economische sectoren	Energie
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	Valsts aģentūra „Būvniecības, enerģētikas un mājojuma valsts aģentūra” Mucenieku iela 3 Rīga, LV-1050 LATVIJA
Andere informatie	—

De tekst van de beschikking in de authentieke taal(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrapt, is beschikbaar op site:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/

Datum waarop het besluit is genomen	11.2.2009
Nummer van de steunmaatregel	N 428/08
Lidstaat	Letland
Regio	87(3)(a)
Benaming van de steunregeling en/of naam van de begunstigde	Atjaunojamo energoresursu izmantojošu kogenerācijas elektrostaciju attīstība
Rechtsgrondslag	Darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājums (582.-587. rindkopa); Eiropas Savienības strukturfondū un Kohēzijas fonda vadības likums (Publicēts: „Latvijas Vestnesis” 33 (3609) 23.02.2007); Ministru kabineta noteikumu „Noteikumi par darbības programmas „Infrastruktūra un pakalpojumi” papildinājuma 3.5.2.2. aktivitāti „Atjaunojamo energoresursu izmantojošu kogenerācijas elektrostaciju attīstība” projekts
Type maatregel	Steunregeling
Doelstelling	Regionale ontwikkeling
Vorm van de steun	Directe subsidie
Begrotingsmiddelen	Totaal van de voorziene steun: 17,34 mln LVL
Maximale steunintensiteit	50 %
Looptijd	Tot 31.12.2013

Economische sectoren	Energie
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	Valsts agentura „Buvniecibas, energetikas un majoklu valsts agentura“ Mucenieku iela 3 Riga, LV-1050 LATVIJA
Andere informatie	—

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/

Datum waarop het besluit is genomen	15.12.2008
Nummer van de steunmaatregel	N 431/08
Lidstaat	Duitsland
Regio	—
Benaming van de steunregeling en/of naam van de begunstigde	Luftfahrtforschungsprogramm
Rechtsgrondslag	Haushaltsgesetz des Bundes, Bundeshaushalt 2008: Kapitel 0902; Titel 68394, 89294: Forschungsförderung von Technologievorhaben der zivilen Luftfahrt in Verbindung mit den Haushaltsgesetzen der Länder Förderung von Forschungs- und Technologievorhaben sowie Integrierter Technologieprojekte im Rahmen des nationalen Luftfahrtforschungsprogramms —Zweiter Programmaufruf (2009-2012)— Veröffentlicht im Bundesanzeiger Nr. 236 vom 18. Dezember 2007 (S. 8288); der Programmaufruf enthält eine Stillhal
Type maatregel	Steunregeling
Doelstelling	Onderzoek en ontwikkeling
Vorm van de steun	Directe subsidie
Begrotingsmiddelen	Voorziene jaarlijkse uitgaven: 190 mln EUR Totaal van de voorziene steun: 950 mln EUR
Maximale steunintensiteit	80 %
Looptijd	Tot 31.12.2013
Economische sectoren	Beperkt tot de be- en verwerkende industrie
Naam en adres van de steunverlenende autoriteit	Projektträger Luftfahrtforschung — DLR, PT-LF Königswintererstraße 522-524 53227 Bonn-Oberkassel DEUTSCHLAND
Andere informatie	—

De tekst van de beschikking in de authentieke ta(a)l(en), waaruit de vertrouwelijke gegevens zijn geschrappt, is beschikbaar op site:

http://ec.europa.eu/community_law/state_aids/

Besluit om geen bezwaar aan te tekenen tegen een aangemelde concentratie**(Zaak COMP/M.5409 — Strabag/Kemna/Wellmann)****(Voor de EER relevante tekst)**

(2009/C 62/04)

Op 4 maart 2009 heeft de Commissie besloten geen bezwaar aan te tekenen tegen bovenvermelde aangemelde concentratie en deze verenigbaar met de gemeenschappelijke markt te verklaren. Deze beschikking is gebaseerd op artikel 6, lid 1, onder b), van Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad. De volledige tekst van de beschikking is slechts beschikbaar in het Duits en zal openbaar worden gemaakt na verwijdering van eventuele bedrijfsgeheimen. De tekst is beschikbaar:

- op de website „concurrentie” van de Europese Commissie (<http://ec.europa.eu/comm/competition/mergers/cases/>). Deze website biedt verschillende mogelijkheden om individuele concentratiebeschikkingen op te zoeken, onder meer op bedrijfsnaam, nummer van de zaak, datum en sector;
 - in elektronische vorm op de EUR-Lex website onder documentnummer 32009M5049. EUR-Lex is het geïnformatiseerde documentatiesysteem voor de communautaire wetgeving (<http://eur-lex.europa.eu>).
-

IV

(Informatie)

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN EN ORGANEN VAN DE
EUROPESE UNIE

RAAD

**Conclusies van de Raad van 27 november 2008 over een gemeenschappelijke werkstrategie en
concrete maatregelen tegen cybercriminaliteit**

(2009/C 62/05)

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

DE RAAD, WIJZENDE OP HET VOLGENDE:

- één van de doelstellingen van de Europese Unie is het stapsgewijs tot stand brengen van een ruimte van vrijheid en veiligheid en rechtvaardigheid middels gezamenlijk optreden van de lidstaten op het gebied van politieke en justitiële samenwerking;
- de Europeanen beschermen is één van de wezenlijk opdrachten van Europa. De Unie moet derhalve in staat zijn opkomende vormen van criminaliteit op te sporen en haar optreden bij te sturen opdat er snel een doeltreffende respons tot stand komt;
- het aantal op internet vastgestelde inbreuken stijgt de laatste jaren voortdurend en de inbreuken worden steeds meer transnationaal, aangezien internet alle grenzen doet verdwijnen;
- de Europese Raad van Tampere van oktober 1999 heeft bepaald dat er voorrang dient te worden gegeven aan een strategie ter bestrijding van de georganiseerde criminaliteit en de cybercriminaliteit. Deze prioriteit is sedertdien bevestigd tijdens vele besprekingen in de Europese instellingen, en vooral in de mededeling van de Commissie van 22 mei 2007 aan het Europees Parlement, de Raad en het Comité van de Regio's, met als titel „Naar een algemeen beleid voor de bestrijding van cybercriminaliteit” en Kaderbesluit 2005/222/JBZ van de Raad van 24 februari 2005 over aanvallen op informatiesystemen⁽¹⁾, dat de Commissie in 2009 wil actualiseren;
- uiterlijk op 15 september 2010 zal de Commissie een evaluatie voorleggen van de uitvoering van Richtlijn 2006/24/EG van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2006 betreffende de bewaring van gegevens;
- de Commissie en de Raad van Europa hebben zich al ingezet om de partnerschappen tussen de overheid en de particuliere

sector te versterken met het oog op de bestrijding van de cybercriminaliteit;

- de Commissie zal met een mededeling komen over de toekomstige prioriteiten op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht in Europa, waarin het volgende meerjarenprogramma (2010-2014) zal worden aangekondigd en waarin de strijd tegen cybercriminaliteit aan de orde zal komen;
- de Raad heeft de conclusies betreffende de oprichting van nationale instrumenten ten behoeve van een Europees platform voor het signaleren van inbreuken op het internet⁽²⁾ aangenomen en heeft daarmee uiting gegeven aan de wens om de samenwerking op rechtshandavingsgebied te intensiveren door de rechtshandavingsdiensten aanzienlijke en doeltreffende middelen ter beschikking te stellen;
- tot slot lijkt het opstellen van een totaalplan tegen cybercriminaliteit de beste werkmethode op het niveau van de Unie om oplossingen te vinden voor alle vragen die zich op dit gebied voordoen of zich waarschijnlijk in de nabije toekomst zullen voordoen en om voor de follow-up van de uitvoering ervan te zorgen,

DE RAAD:

1. MEENT dat alle vormen van cybercriminaliteit moeten worden bestreden en verzoekt de lidstaten en de Commissie een gemeenschappelijke werkstrategie op te stellen, waarbij zij rekening dienen te houden met de inhoud van het Verdrag inzake de bestrijding van strafbare feiten verbonden met elektronische netwerken van de Raad van Europa.

Doel van deze strategie moet zijn, middelen te bieden om nog doeltreffender op te treden tegen de talrijke criminele activiteiten die met behulp van elektronische netwerken worden begaan. Deze nemen onrustbarende vormen aan zoals kinderpornografie, allerlei vormen van seksueel geweld alsmede terreurdaden — zoals omschreven in Kaderbesluit 2002/475/JBZ van 13 juni 2002.

⁽¹⁾ PBL 69 van 16.3.2005, blz. 67.⁽²⁾ Doc. 13243/08 ENFOPOL 162 CRIMORG 140.

Ook moet deze strategie bijdragen aan de respons op specifieke dreigingen tegen de elektronische netwerken (grootschalige aanvallen op informatiesystemen).

Tot slot moet in de strategie worden gesproken over de middelen om de traditionele via internet gepleegde criminele activiteiten te bestrijden, zoals fraude met identiteit, diefstal van identiteit, frauduleuze verkoop, financiële inbreuken, illegale handel op internet, vooral drugs- en wapenhandel.

2. IS VAN MENING dat moet worden gezocht naar een doeltreffende reactie op al deze dreigingen in verband met de elektronische netwerken, en wel via horizontale maatregelen zoals:

a) het versterken van het partnerschap van de overheid en de particuliere sector met als doel het gezamenlijk opstellen van methodes voor de opsporing en de preventie van schade ten gevolge van criminele activiteiten en voor het doorgeven, aan de rechtshandhavingdiensten, van belangrijke informatie over de frequentie van de misdrijven door de bedrijven die daarvan het slachtoffer zijn. In het bijzonder wordt de Commissie aangeraden werk te maken van de nadere invulling van de richtsnoeren die zijn aangenomen door de Conferentie over de wereldwijde samenwerking tegen cybercriminaliteit, die op 1 en 2 april 2008 is gehouden onder auspiciën van de Raad van Europa, en waarmee wordt beoogd het partnerschap van overheid en particuliere sector te verbeteren in het kader van de bestrijding van de cybercriminaliteit. In dit verband neemt de Raad kennis van de aanbevelingen die zijn gedaan ter afsluiting van de vergadering van deskundigen die de Commissie op 25 en 26 september van dit jaar had georganiseerd (zie bijlage);

b) het verbeteren van de kennis en de opleiding onder de mensen die in Europa zijn betrokken bij de bestrijding van de cybercriminaliteit. Het is met name gewenst dat er een netwerk wordt opgezet van hoofden van de politiediensten die de cybercriminaliteit bestrijden. Daarmee zou namelijk een aanvulling worden geboden op de werkzaamheden van de ter zake actieve deskundigengroepen, waarbij niet alleen rekening zal worden gehouden met de toekomstige risico's, maar ook met de procedures voor een snelle reactie bij ernstige incidenten, op een wijze die vergelijkbaar is met die van de onder auspiciën van Europol ingestelde groep, of de door de Commissie ingestelde Gemeenschappelijke Centra voor Onderzoek;

c) het versterken van de technische en internationale samenwerking met de derde landen, die steeds vaker te maken krijgen met deze criminele plaag, en het opvoeren van de technische bijstand.

3. VERZOECT in dit verband de lidstaten en de Commissie met maatregelen te komen op basis van casestudy's, en daarbij in het bijzonder rekening te houden met technologische ontwikkelingen, ten einde instrumenten voor operationeel

gebruik op de korte en de middellange termijn te ontwikkelen, zoals:

a) op de korte termijn:

- de oprichting van een Europees platform voor het signaleren van criminele handelingen op het internet;
- de uitwerking, in samenwerking met de particuliere sector, van een Europese modelovereenkomst voor samenwerking tussen rechtshandhavingdiensten en de particuliere sector;
- een omschrijving van identiteitsfraude op het internet die in overeenstemming is met de nationale wetgevingen;
- de instelling van nationale kaders en van uitwisseling van goede praktijken inzake cyberpatrouilles, als modern middel voor de bestrijding van criminaliteit op internet waarmee op Europees niveau informatie kan worden uitgewisseld over pseudoniemen in overeenstemming met de nationale wetgevingen betreffende gegevensuitwisseling;
- het opzetten van gemeenschappelijke onderzoeksteams;
- een oplossing vinden voor de problemen die voortkomen uit het zwerven in de elektronische netwerken („roaming”) en uit het anonieme karakter van vooruitbetaalde telecommunicatieproducten;

b) op de middellange termijn:

- de uitwisseling van informatie omtrent instrumenten voor het blokkeren en/of afsluiten van kinderpornosites in de lidstaten. De aanbieders van internettoegang moeten worden aangemoedigd om dergelijke maatregelen te nemen. Het Europees platform zou indien nodig het instrument kunnen zijn waarmee een gemeenschappelijke zwarte lijst kan worden opgesteld;
- het bevorderen van computerdoorzoeken op afstand, indien het nationaal recht daarin voorziet, zodat de onderzoeksdiensten snel toegang hebben tot de informatie, een en ander met instemming van het gastland;
- het ontwerpen van tijdelijke definities van categorieën inbreuken en statistische indicatoren ter aanmoediging van het verzamelen van vergelijkbare statistische gegevens over de verschillende vormen van cybercriminaliteit, waarbij rekening dient te worden gehouden met de werkzaamheden die de Europese Unie momenteel op dit gebied verricht.

4. VERZOECT de Commissie toe te zien op de vorderingen bij de voorbereiding van de uitvoering van de in de punten 2 en 3 genoemde maatregelen. Verzoekt de lidstaten derhalve de Commissie te laten weten welke bijdrage zij leveren.

5. ROEPT OP aanvullende maatregelen te nemen voor de langere termijn in het kader van het volgende meerjarenprogramma op het gebied van vrijheid, veiligheid en recht (2010-2014).

BIJLAGE

1. De rechtshandhavingdiensten en de particuliere sector ⁽¹⁾ moeten worden aangemoedigd tot een operationele en strategische informatie-uitwisseling met het oog op de versterking van hun vermogen opkomende soorten cybercriminaliteit op het spoor te komen en te bestrijden. De rechtshandhavingdiensten moeten worden aangemoedigd om verleners van internettoegang in te lichten over ontwikkelingen in de cybercriminaliteit.
2. In het bijzonder worden de lidstaten aangemoedigd een gestandaardiseerd systeem op zetten voor de uitwisseling van vertrouwelijke operationele en strategische informatie tussen de rechtshandhaving- en de particuliere sector. De volgende structuren en procedures maken deel uit van de essentiële componenten van een dergelijk systeem:
3. Permanente contactpunten: er dienen permanente contactpunten ten behoeve van de rechtshandhaving — alsmede equivalenten ervan in de particuliere sector — te worden ingesteld met het oog op een grotere duidelijkheid en efficiëntie in het kader van de vraag- en antwoordprocedures. Het contactpunt van de particuliere sector dient ook buiten de werkuren te kunnen reageren op dringende verzoeken van rechtshandhavingzijde. De rechtshandhaving- en de particuliere sector dienen tot overeenstemming te komen over wat wordt aangemerkt als „dringend”.
4. Beide sectoren worden aangemoedigd elkaar bijstand te verlenen bij onderricht, opleiding en andere vormen van ondersteuning voor hun diensten en activiteiten.
5. Standaardformulier voor verzoeken: de rechtshandhavingdiensten moeten op nationaal niveau, en indien mogelijk ook met derde landen, een gestandaardiseerde structuur vaststellen voor de formulieren waarmee verzoeken worden ingediend en beantwoord. De particuliere sector dient bij de beantwoording van verzoeken van de rechtshandhavingdiensten gebruik te maken van dit formulier. Verzoeken van rechtshandhavingdiensten moeten in schriftelijke, bij voorkeur elektronische, vorm worden gedaan en minimaal de volgende informatie bevatten:
 - Referentienummer
 - Vermelding van de rechtsgrond
 - De specifieke gegevens waarom wordt verzocht
 - De tijdzone
 - Gegevens aan de hand waarvan kan worden gecontroleerd wie de afzender van het verzoek is.
6. Prioriteringsniveaus voor de verzoeken: de rechtshandhaving- en de particuliere sector moeten tot afspraken komen over een systeem voor de prioritering van verzoeken van rechtshandhavingzijde aan de particuliere sector.
7. De rechtshandhaving- en de particuliere sector moeten bedacht zijn op de kosten die zijn verbonden aan de indiening en beantwoording van verzoeken. Er dienen procedures te worden ontwikkeld, waarbij de financiële consequenties van deze activiteiten in aanmerking moeten worden genomen en aandacht dient te worden geschonken aan aspecten in verband met vergoeding van onkosten en billijke compensatie voor de betrokken partijen.
8. De Europese Commissie, de lidstaten en de belanghebbenden binnen de particuliere sector worden opgeroepen de uitwisseling van beste praktijken met betrekking tot de bovengenoemde punten 1 tot en met 7 te bevorderen, ten einde de nationale instrumenten nauwer op elkaar af te stemmen en uiteindelijk te komen tot een systeem voor de uitwisseling van operationele en strategische informatie op EU-niveau.

⁽¹⁾ De „particuliere sector” omvat niet alleen ondernemingen uit de particuliere sector, maar ook andere relevante belanghebbenden in de industrie van de informatie en communicatietechnologie (ICT), met inbegrip van Computer Emergency Response Teams (CERTs).

COMMISSIE

Wisselkoersen van de euro ⁽¹⁾

16 maart 2009

(2009/C 62/06)

1 euro =

Munteenheid		Koers	Munteenheid		Koers
USD	US-dollar	1,3042	AUD	Australische dollar	1,9679
JPY	Japanse yen	128,51	CAD	Canadese dollar	1,6534
DKK	Deense kroon	7,4563	HKD	Hongkongse dollar	10,1109
GBP	Pond sterling	0,92055	NZD	Nieuw-Zeelandse dollar	2,4568
SEK	Zweedse kroon	10,9869	SGD	Singaporese dollar	1,9972
CHF	Zwitserse frank	1,5421	KRW	Zuid-Koreaanse won	1 852,79
ISK	IJslandse kroon		ZAR	Zuid-Afrikaanse rand	12,9043
NOK	Noorse kroon	8,7650	CNY	Chinese yuan renminbi	8,9183
BGN	Bulgaarse lev	1,9558	HRK	Kroatische kuna	7,4347
CZK	Tsjechische koruna	26,523	IDR	Indonesische roepia	15 585,19
EEK	Estlandse kroon	15,6466	MYR	Maleisische ringgit	4,7897
HUF	Hongaarse forint	295,53	PHP	Filipijnse peso	63,050
LTL	Litouwse litas	3,4528	RUB	Russische roebel	45,1465
LVL	Letlandse lat	0,7075	THB	Thaise baht	46,710
PLN	Poolse zloty	4,4330	BRL	Braziliaanse real	2,9706
RON	Roemeense leu	4,2860	MXN	Mexicaanse peso	18,7348
TRY	Turkse lira	2,2067	INR	Indiase roepie	67,0360

⁽¹⁾ Bron: door de Europese Centrale Bank gepubliceerde referentiekosten.

V

(Bekendmakingen)

PROCEDURES IN VERBAND MET DE UITVOERING VAN DE
GEMEENSCHAPPELIJKE HANDELSPOLITIEK

COMMISSIE

**Bericht betreffende preferentiële overeenkomsten die voorzien in een diagonale cumulatie van de
oorsprong tussen de EG, de Westelijke Balkanlanden en Turkije**

(2009/C 62/07)

In het kader van het stabilisatie- en associatieproces (SAP) heeft de Europese Gemeenschappen stabilisatie- en associatieovereenkomsten gesloten met de Westelijke Balkanlanden (Albanië, Bosnië en Herzegovina, Kroatië, de Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Montenegro, Servië). De overeenkomsten met Kroatië en de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië zijn in werking getreden. In afwachting van de inwerkingtreding van stabilisatie- en associatieovereenkomsten zijn interimovereenkomsten betreffende de handel en aanverwante zaken van toepassing met Albanië, Bosnië en Herzegovina en Montenegro.

Volgens de artikelen 3 en 4 van de protocollen betreffende de definitie van het begrip „producten van oorsprong” en administratieve samenwerking bij de stabilisatie- en associatieovereenkomsten of de interimovereenkomsten tussen de Europese Gemeenschap en respectievelijk Albanië ⁽¹⁾, Bosnië en Herzegovina, de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië ⁽²⁾ en Montenegro is er een diagonale cumulatie van de oorsprong tussen de betrokken partijen ⁽³⁾ en, voor producten die onder Besluit 1/95 van het Gemengd Comité EG-Turkije vallen, Turkije ⁽⁴⁾.

Volgens lid 4 van de bovengenoemde artikelen stellen de Europese Gemeenschap en de betrokken landen elkaar, via de Europese Commissie, in kennis van overeenkomsten en de bijbehorende oorsprongsregels die op de andere landen van toepassing zijn. De Europese Commissie maakt dan in de C-reeks van het *Publicatieblad van de Europese Unie* de datum bekend vanaf welke de diagonale cumulatie waarin deze artikelen voorzien van toepassing is op producten die aan de voorwaarden voldoen. Dit is het doel van onderhavig bericht.

Er wordt aan herinnerd dat cumulatie alleen kan worden toegepast indien het land waar de laatste be- of verwerking werd verricht en het land van eindbestemming vrijhandelsovereenkomsten met identieke oorsprongsregels hebben gesloten met alle landen die bijdragen tot de verkrijging van de oorsprong, dat wil zeggen met alle landen waaruit de gebruikte materialen van oorsprong zijn. Materialen uit landen die geen overeenkomst hebben gesloten met het land waar de laatste be- of verwerking werd verricht en met het land van eindbestemming worden niet als van oorsprong beschouwd.

Uit onderstaande tabel blijkt de situatie tussen de landen die bij een dergelijke cumulatie zijn betrokken, met de data van inwerkingtreding van de betrokken protocollen van oorsprong en wijzigingen daarop. Diagonale cumulatie kan van toepassing zijn wanneer het land van eindbestemming een lidstaat van de Europese Gemeenschap is of, voor producten die zijn vermeld in Besluit 1/95 van het Gemengd Comité EG-Turkije, Turkije.

⁽¹⁾ Protocol vervangen door bijlage VII bij het Protocol bij de interimovereenkomst om rekening te houden met de toetreding van Bulgarije en Roemenië tot de Europese Unie.

⁽²⁾ Protocol vervangen door bijlage IX bij het Protocol bij de stabilisatie- en associatie-overeenkomst om rekening te houden met de toetreding van Bulgarije en Roemenië tot de Europese Unie.

⁽³⁾ Het protocol bij de stabilisatie- en associatie-overeenkomst met Kroatië betreffende de definitie van het begrip „producten van oorsprong” en administratieve samenwerking (vervangen door bijlage X bij het protocol om rekening te houden met de toetreding van Bulgarije en Roemenië) voorziet niet in diagonale cumulatie. De interimovereenkomst met Servië wordt nog niet toegepast. De handel met het douanegebied van Kosovo valt niet onder een stabilisatie- en associatie-overeenkomst of een interimovereenkomst.

⁽⁴⁾ Turkije kan deelnemen aan een diagonale cumulatie van de oorsprong met de Europese Gemeenschap en de Westelijke Balkanlanden op voorwaarde dat zijn eigen overeenkomsten met de Westelijke Balkanlanden in een diagonale cumulatie van de oorsprong voorzien.

De tweeletterige ISO-code voor de in de tabel vermelde landen is als volgt:

— Albanië	AL
— Bosnië en Herzegovina	BA
— Voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië	MK (*)
— Montenegro	ME
— Servië	RS
— Turkije	TR

(*) ISO-code 3166. Voorlopige code die niet vooruitloopt op de definitieve nomenclatuur voor dit land, die zal worden vastgelegd overeenkomstig de conclusies van de lopende onderhandelingen in het kader van de Verenigde Naties.

Dit bericht wordt zo nodig aangepast.

Datum van inwerkingtreding van de oorsprongsregels die in een diagonale cumulatie voorzien tussen de Europese Gemeenschap, Albanië, Bosnië en Herzegovina, de voormalige Joegoslavische Republiek Macedonië, Montenegro, Servië en Turkije

	EU	TR ⁽¹⁾
AL	1.1.2007	
BA	1.7.2008	
MK	1.1.2007	
ME	1.1.2008	
RS	—	

⁽¹⁾ De huidige overeenkomsten tussen Turkije en sommige Westelijke Balkanlanden (AL, BA, MK) voorzien slechts in bilaterale cumulatie. Over de wijziging van de protocollen inzake de oorsprong volgens de SAP+-cumulatie worden momenteel tussen deze landen onderhandeld.

Legenda:

— Nog niet in werking getreden interimovereenkomst.

PROCEDURES IN VERBAND MET DE UITVOERING VAN HET
GEMEENSCHAPPELIJK MEDEDINGINGSBELEID

COMMISSIE

Voorafgaande aanmelding van een concentratie

(Zaak COMP/M.5494 — Enel/Endesa)

Voor een vereenvoudigde procedure in aanmerking komende zaak

(Voor de EER relevante tekst)

(2009/C 62/08)

1. Op 10 maart 2009 heeft de Commissie een aanmelding van een voorgenomen concentratie in de zin van artikel 4 van Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad ⁽¹⁾ ontvangen. Hierin is meegedeeld dat Enel S.p.A. („Enel”, Italië), in de zin van artikel 3, lid 1, onder b), van genoemde verordening, de uitsluitende zeggenschap verkrijgt over Endesa S.A. („Endesa”, Spanje) door de verwerving van aandelen.
2. De bedrijfswerkzaamheden van de betrokken ondernemingen zijn:
 - voor Enel: opwekking, distributie en levering van elektriciteit in Italië, Spanje, Bulgarije, Roemenië, Griekenland, Slowakije, Rusland, Frankrijk en Noord/Zuid-Amerika. De onderneming is ook actief in de handel in elektriciteit over geheel Europa en in de aan- en verkoop van aardgas;
 - voor Endesa: opwekking, distributie en levering van elektriciteit in Spanje, Portugal, Nederland, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Ierland, Zuid-Amerika en Noord-Afrika. De onderneming is ook actief in de handel in elektriciteit over geheel Europa en aardgas, steenkoolontginning en vastgoed in Spanje.
3. Op grond van een voorlopig onderzoek is de Commissie van oordeel dat de aangemelde transactie binnen het toepassingsgebied van Verordening (EG) nr. 139/2004 kan vallen. Ten aanzien van dit punt wordt de definitieve beslissing echter aangehouden. Er zij op gewezen dat deze zaak in aanmerking kan komen voor de vereenvoudigde procedure zoals uiteengezet in de mededeling van de Commissie betreffende een vereenvoudigde procedure voor de behandeling van bepaalde concentraties krachtens Verordening (EG) nr. 139/2004 van de Raad ⁽²⁾.
4. De Commissie verzoekt belanghebbenden haar hun eventuele opmerkingen over de voorgenomen concentratie kenbaar te maken.

Deze opmerkingen moeten de Commissie uiterlijk tien dagen na dagtekening van deze bekendmaking hebben bereikt. Zij kunnen per fax (+32 22964301 of 22967244) of per post, onder vermelding van zaaknummer COMP/M.5494 — Enel/Endesa, aan onderstaand adres worden toegezonden:

Europese Commissie
Directoraat-generaal Concurrentie
Griffie voor concentraties
J-70
1049 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

⁽¹⁾ PBL 24 van 29.1.2004, blz. 1.

⁽²⁾ PB C 56 van 5.3.2005, blz. 32.

ANDERE BESLUITEN

COMMISSIE

**Aankondiging betreffende een verzoek uit hoofde van artikel 30 van Richtlijn 2004/17/EG —
Termijnverlenging****Verzoek van een aanbestedende dienst**

(2009/C 62/09)

Op 26 februari 2009 heeft de Commissie een verzoek ontvangen uit hoofde van artikel 30, lid 5, van Richtlijn 2004/17/EG van het Europees Parlement en de Raad van 31 maart 2004 houdende coördinatie van de procedures voor het plaatsen van opdrachten in de sectoren water- en energievoorziening, vervoer en postdiensten ⁽¹⁾.

Dit verzoek van de Nederlandse Aardolie Maatschappij B.V. betreft de exploratie en winning van aardolie en aardgas in Nederland. In PB C 53 van 6 maart 2009, blz. 27, is een aankondiging betreffende dit verzoek gepubliceerd. De oorspronkelijke termijn loopt af op 27 mei 2009.

Aangezien de diensten van de Commissie aanvullende informatie nodig hebben en moeten bestuderen, wordt de termijn waarover de Commissie beschikt om een besluit over dit verzoek te nemen, overeenkomstig artikel 30, lid 6, tweede zin, met drie maanden verlengd.

De uiterste termijn loopt dus af op 27 augustus 2009.

⁽¹⁾ PBL 134 van 30.4.2004, blz. 1.